

TÜRKİYE ESNAF VE SANATKÂRLARI KONFEDERASYONU

60^{yıl}

800 yıllık geleneği,
geleceğe, yeni nesillere,
yenilenerek taşıyoruz...

AR-GE MÜDÜRLÜĞÜ

FEDERASYONLAR

- Türkiye Şoförler ve Otomobilciler Federasyonu
Türkiye Bakkallar ve Bayiler Federasyonu
Türkiye Madeni Eya Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Ağaç İşleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Kahveciler, Kiraathaneçiler, Büfeciler Federasyonu
Türkiye Elektrik, Elektronik ve Benzerleri Teknisyenleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Terziler, Konfeksiyoncular ve Giyim Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Berberler ve Kuaförler Federasyonu
Türkiye Lokantacılar, Kebapçılar, Pastacılar ve Tatbıcılar Federasyonu
Türkiye Umum Ayakkabıcılar Federasyonu
Türkiye Fırıncılar Federasyonu
Türkiye Kasaplar, Besiciler, Et ve Et Ürünleri Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu
Türkiye Sebzeçiler, Meyveciler ve Seyyar Pazarcılar Esnaf ve Sanatkarları Federasyonu

ESNAF VE SANATKÂRLAR ODALARI BİRLİKLERİ

- Adana • Adıyaman • Afyon
• Ağrı • Amasya • Ankara
• Antalya • Artvin • Aydın
• Balıkesir • Bilecik • Bingöl
• Bitlis • Bolu • Burdur • Bursa
• Çanakkale • Çankırı • Çorum
• Denizli • Diyarbakır • Edirne
• Elazığ • Erzincan • Erzurum
• Eskişehir • Gaziantep
• Giresun • Gümüşhane
• Hakkâri • Hatay • Isparta
• İçel • İstanbul • İstanbul
(Bil. Mad. Eya) • İzmir
• Kars • Kastamonu • Kayseri
• Kırklareli • Karsşehir • Kocaeli
• Konya • Kütahya • Malatya
• Manisa • E. Maraş • Mardin
• Muğla • Muş • Nevşehir
• Niğde • Ordu • Rize • Sakarya
• Samsun • Siirt • Sinop • Sivas
• Tekirdağ • Tokat • Trabzon
• Tunceli • Şanlıurfa • Uşak
• Van • Yozgat • Zonguldak
• Aksaray • Bayburt • Karaman
• Kırıkkale • Batman • Şırnak
• Bartın • Ardahan • Iğdır
• Yalova • Karabük • Kilis
• Osmaniye • Düzce

TESK, yöneticileri en alt
birimden itibaren yağı
gözetiminde yapılan
demokratik seçimlerle
işbaşına girilen bağımsız 13
meslekli Federasyon, 82 Birlik,
3342 Oda, 491 meslek dalıyla
ülke düzeyinde ve yaklaşıp iki
milyon üyeye sahip en büyük
sivil toplum kuruluşudur.

SAYI : AR.GE.GK.15.14/183
KONU : Perakende Ticaretin Düzenlenmesi
Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı

23.05.2014* 1387

BİRLİK VE FEDERASYONLARA 2014/ 43 SAYILI GENELGE

Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından hazırlanarak Başbakanlığa iletilen “Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı” taslağı genel gerekçe ve madde gerekçeleri ile birlikte Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü’nce Konfederasyonumuza iletilmiş olup, Taslağa ilişkin görüşlerimiz talep edilmektedir.

Söz konusu Kanun Tasarısı Taslağının bir örneği genelgemiz ekinde yer almaktadır.

Bu doğrultuda, taslakla ilgili varsa görüş ve önerilerinizin aşağıda yer alan tablo formatına uygun şekilde 28 Mayıs 2014 tarihine kadar Konfederasyonumuza ve elektronik ortamda bercan@tesk.org.tr adresine gönderilmesi hususunda bilgilerinizi ve gereğini rica ederiz.

Naci SULKALAR
GENEL SEKRETER

M. Barhan AKSAK
GENEL BAŞKAN VEKİLİ

Taslağın Genel Üzerindeki Görüş ve Değerlendirme		Teklif
Taslak Maddesi	Görüş ve Değerlendirme	Teklif
1-		

EKLER:

Ek-1 Perakende Ticaretin Düzenlenmesi Hakkında Kanun Tasarısı Taslağı (1 adet – 16 sayfa)

TESK; Avrupa Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Sanatkarlar Birliği (UEAPME-Büksel - Belçika) Uluslararası Küçük ve Orta Ölçekli İşletmeler ve Sanatkarlar Birliği (IACME-Cenevre-İsviçre), üyesidir. Türkiye Araştırma ve İş Gönayası Kuruluşları Kamu - Özel Kesim Ortaklığı Büksel Ofisi (TURBO-ppp) kurucularındandır.

CONFEDERATION OF TURKISH CRAFTSMEN AND TRADESMEN • KONFÖDERATION DES TÜRKISCHEN HANDWERKS UND KLEINGEWERBES • CONFÉDÉRATION DES ARTISANS ET DES COMMERÇANTS DE TURQUIE

TUNUS CADDESİ NO: 4 • 06680 BAKANLIKLAR / ANKARA
TEL: 0312 418 32 69 - 70 - 71 - 72 • FAKS: 0312 425 75 26
e-posta: info@tesk.org.tr • Elektronik ağı: www.tesk.org.tr

Ayrıntılı bilgi için irtibat:

**PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA
KANUN TASARISI TASLAĞI**

**BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam ve Tanımlar**

Amaç

MADDE 1 – (1) Bu Kanunun amacı; perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin kolaylaştırılması, perakende ticaretin serbest piyasa ortamında etkin ve sürdürülebilir rekabet şartlarına göre yapılması, perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması ve perakende işletmelerin faaliyetleri ile bunların birbirleri, üretici ve tedarikçilerle ilişkilerinin düzenlenmesidir.

Kapsam

MADDE 2 – (1) Bu Kanun; perakende işletmelerin açılış, faaliyet ve denetimlerine ilişkin usul ve esaslar ile bu Kanunun uygulanmasında Bakanlık, yetkili idare ve diğer idarelerin görev, yetki ve sorumluluklarını kapsar.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Kanunun uygulanmasında;

a) Alışveriş merkezi: Bir yapı veya alan bütünlüğü olan, içinde büyük mağaza ve/veya beslenme, giyinme, eğlenme, dinlenme, kültürel ve benzeri ihtiyaçların bir kısmının veya tamamının karşılandığı diğer işyerleri bulunan, merkezi bir yönetime ve ortak kullanım alanları ile yönetmelikle belirlenen diğer niteliklere sahip işletmeyi,

b) Bakanlık: Gümrük ve Ticaret Bakanlığını,

c) Bayi işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin mal ve hizmetlerinin satışına aracılık eden ve kendi adına bağımsız çalışan işletmeyi,

ç) Büyük mağaza: Hangi ad altında olursa olsun, tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, en az dört yüz metrekare satış alanına sahip işletmeyi,

d) Esnaf ve sanatkâr işletmesi: 7/6/2005 tarihli ve 5362 sayılı Esnaf ve Sanatkârlar Meslek Kuruluşları Kanununun 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde tarif edilen kişilerce işletilen işletmeyi,

e) Hızlı tüketim malı: Gıda, içecek, temizlik ve kişisel bakım ürünlerini,

f) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı: 14/6/1989 tarihli ve 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair Kanun ile bu Kanun hükümleri doğrultusunda yetkili idare tarafından verilen, perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş sürecindeki diğer izin, onay ve olur gibi işlemleri de kapsayan izni temsil eden belgeyi,

g) Mağaza markalı ürün: Büyük mağaza veya zincir mağazanın, başkalarına ürettirerek kendi ad veya markasıyla işyerinde sattığı ve bunların fiyat, ambalaj veya tanıtımı üzerinde kontrole sahip olduğu ürünü,

ğ) Meslek kuruluşu: Esnaf ve sanatkârlar odaları birliği ile ticaret ve sanayi odasını, ticaret ve sanayi odasının ayrı kurulduğu yerlerde ticaret odasını,

h) Özel yetkili işletme: Sözleşmeye dayalı olarak bir işletmenin, yönetim ve organizasyon ile dağıtım veya pazarlama teknolojileri gibi konularda bilgi ve desteğini almak suretiyle bu işletmenin mal veya hizmetinin satışı üzerindeki imtiyaz hakkını bedel, bölge ve süre gibi belirli şartlar ve sınırlamalar dâhilinde kullanan bağımsız ticari işletmeyi,

i) Perakende bilgi sistemi: Perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin tek merkeze yapılmasını ve bu merkezden sonuçlandırılmasını sağlayan elektronik bilgi sistemini,

i) Perakende işletme: Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme, özel yetkili işletme ve perakende ticaretle uğraşan diğer ticari işletmeler ile esnaf ve sanatkâr işletmelerini,

j) Perakende ticaret: Mal ve hizmetlerin perakende işletmelerce satışı ve pazarlanmasıyla ilgili faaliyetler bütünü,

k) Satış alanı: Münhasıran büro amaçlı kullanılan işyerleri ile konaklama, depolama, üretim tesis ve alanları ile ortak kullanım alanları hariç olmak üzere; alışveriş merkezlerinde işyerlerinin toplam alanlarını, büyük mağaza ve zincir mağazalarda ise doğrudan satış yapılan ve aracı satıcılara kiralanılan alanları,

l) Üst meslek kuruluşu: Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Türkiye Esnaf ve Sanatkârları Konfederasyonunu,

m) Yetkili idare: İşyeri açma ve çalışma ruhsatını vermeye yetkili belediye veya il özel idaresini,

n) Zincir mağaza: Satış alanı dört yüz metrekaresinin altında olan ve hangi ad altında olursa olsun tüketim mallarının kısmen veya tamamen perakende satışının yapıldığı, aynı ticaret unvanı veya işletme adı altında bir merkeze bağlı faaliyet gösteren en az beş şubesi ya da işletmesi bulunan yahut sayısına bakılmaksızın içlerinden biri büyük mağaza olan işletmeleri, ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM

Perakende Bilgi Sistemi, İzin ve İzin Süreci

Perakende bilgi sistemi

MADDE 4 – (1) Perakende işletmelerin açılış ve faaliyeti ile kapanışında gerekli başvuru ve diğer işlemlerin yapılması, ilgili kurum ve kuruluşlara iletilmesi, değerlendirilmesi, sonuçlandırılması ve bu işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ile bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla Bakanlık bünyesinde kısa adı PERBİS olan perakende bilgi sistemi kurulur.

(2) PERBİS, Bakanlıkça ilgili kurum ve kuruluşların erişimine açılır ve bu kurum ve kuruluşlar nezdinde kurulan elektronik kayıt sistemleriyle çevrimiçi olarak birbirine bağlanır.

(3) PERBİS'in kuruluş ve işletimi ile PERBİS'e bilgi ve belge aktarımına ilişkin giderlerin karşılanmasında ve perakende ticaretin geliştirilmesinde kullanılmak üzere üst meslek kuruluşlarının bütçelerinden her yıl binde beş oranına kadar pay ayrılır. Bu payın yeterli olmaması halinde söz konusu giderler, Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(4) PERBİS'te yer alacak ve erişime açılacak bilgiler ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

İzin ve izin süreci

MADDE 5 – (1) Perakende işletmeler, yetkili idarenin izniyle açılır ve faaliyete geçer. İzin, 3572 sayılı Kanun ve bu Kanun hükümleri çerçevesinde PERBİS üzerinden verilir.

(2) İzin verme yetkisi, mevzuatta öngörülen şartların yerine getirilip getirilmediğinin incelenmesi ile sınırlıdır.

(3) Usulüne uygun izin alınmaksızın işyeri açılmaz ve faaliyette bulunamaz.

(4) İzin başvurusu, doğrudan veya PERBİS üzerinden yetkili idareye yapılır. Doğrudan yapılan başvurular, yetkili idare tarafından PERBİS'e işlenir. İzin başvurusu, başvuru tarihinden itibaren en geç üç iş günü içinde yetkili idarece ön değerlendirmeye tabi tutulur.

(5) Değerlendirme sonucu uygun bulunan başvurular, perakende işletmenin açılış sürecinde yer alan ilgili kurum ve kuruluşlara, dördüncü fıkrada belirtilen süre içerisinde PERBİS üzerinden iletilir. Bu iletimle birlikte, ilgili kurum ve kuruluşlara da gerekli başvuru yapılmış sayılır.

(6) İlgili kurum ve kuruluşlar tarafından, mevzuatları çerçevesinde gerekli değerlendirmeler yapılır ve yönetmelikle belirlenen esaslara uygun olarak, perakende işletmenin açılış ve faaliyete geçişi için gerekli olan bilgi ve belgeler PERBİS'e işlenerek yetkili idareye iletilir.

(7) Mevzuatta öngörülen şartları taşıyan perakende işletmelere, PERBİS üzerinden izin verilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatı düzenlenir.

(8) Başvurusu uygun bulunmayanlara, sonuç gerekçeli olarak tebliğ edilir.

(9) Perakende işletmenin faaliyet konusunun değişmesi veya başka bir adrese taşınması ya da devredilmesi hallerinde, en geç bir ay içinde yetkili idareye müracaat edilerek işyeri açma ve çalışma ruhsatının yenilenmesi zorunludur. Faaliyet konusu değişikliğinde işyeri açma ve çalışma ruhsatı yenilenmedikçe faaliyette bulunulamaz.

(10) Altıncı fıkrada öngörülen esaslar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin diğer usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM İlke ve Kurallar

Sözleşmeye bağlılık

MADDE 6 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerine ilişkin sözleşmeler, mevzuat hükümleri çerçevesinde yapılır.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü takdirde, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin tespit edilmesi ile sözleşmelerin tarafların aleyhine dengesizliğe yol açmayacak ve dürüstlük kuralına uygun olacak şekilde yapılmasının sağlanması amacıyla, sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî hususları belirlemeye yetkilidir.

Prim ve bedel talebi

MADDE 7 – (1) Büyük mağaza ve zincir mağazalar ile bayi ve özel yetkili işletmeler; üretici veya tedarikçiden mağaza açılışı ve tadilatı, ciro açığı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi adlar altında ürün talebini doğrudan etkilemeyen bir prim veya bedel talep edemez.

(2) Birinci fıkrada sayılan perakende işletmeler, satışa konu ürünün talebini doğrudan etkileyen reklam, anons veya raf tahsisi gibi hizmetlerden dolayı üretici veya tedarikçiden, sözleşmede türü ve oranı belirtilmedikçe prim ya da bedel talebinde bulunamaz. Bu halde, prim veya bedel talebinin sözleşme süresiyle sınırlı olması ve prim ya da bedel talebine konu olan ürünün sözleşme süresince rafta tutulması zorunludur.

Ödeme süresi

MADDE 8 – (1) Üreticiler veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasındaki alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin, sözleşmede öngörülen tarihte yapılması esastır.

(2) Üretim tarihinden itibaren otuz gün içinde bozulabilen hızlı tüketim mallarına ilişkin ödemelerin süresi; üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olduğu durumlarda, teslim tarihinden itibaren otuz günü geçemez.

(3) Bu maddede düzenlenmeyen hususlarda, 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 1530 uncu maddesi hükümleri uygulanır.

Mağaza markalı ürün

MADDE 9 – (1) Yurt içinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünlerin üzerinde ve ambalajında, perakendecinin ad, unvan veya markasının yanı sıra üreticinin ad, unvan ya da markasına da uygun bir şekilde yer verilir.

(2) Bakanlık, gerekli gördüğü durumlarda, birinci fıkra kapsamındaki mağaza markalı ürünlerin satışına çeşit veya oran bakımından sınırlama getirebilir.

(3) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Kampanyalı satış ve alışveriş festivali

MADDE 10 – (1) Perakende işletmeler, 7/11/2013 tarihli ve 6502 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunda öngörülen usul ve esaslara uymak kaydıyla indirimli veya promosyonlu satış kampanyaları düzenleyebilir. Ancak kampanyanın süresi; işyeri açılışı, devri, kapanışı, adres veya faaliyet konusu değişikliğinde üç ayı, 6102 sayılı Kanun hükümlerine göre tasfiye durumunda ise altı ayı geçemez.

(2) Mahalli idareler ve kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile bunların ortağı olduğu şirketler; birlikte veya bağımsız olarak, perakende işletmeler ile diğer kuruluşların katılımıyla, yılın belli dönemlerinde, ilçe, il, bölge veya ülke düzeyinde alışveriş festivali düzenleyebilir. Kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarının bu festivaller için ayıracakları ödenek miktarı, bütçelerinin yüzde beşini geçemez. Alışveriş festivalinin başlangıç ve bitiş tarihleri ile festivalin programı ve uygulama alanı önceden Bakanlığa bildirilir.

(3) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Sürekli indirimli satış

MADDE 11 – (1) Sürekli indirimli satış; seri sonu, sezon sonu, ihraç fazlası, kusurlu ve benzeri malların indirimli fiyattan veya malların fabrika çıkış fiyatı üzerinden yıl boyunca satılmasıdır.

(2) Birinci fıkrada öngörülen satışlar, yalnızca bu satış türünde faaliyette bulunulması kaydıyla yapılabilir. Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmelerin ön cephesinde, kolaylıkla görülebilir ve okunabilir şekilde bu satış türünü gösterir ibare ya da ibarelere yer verilir. Alışveriş merkezlerinin bu ibare ya da ibareleri kullanabilmeleri, içerisinde yer alan perakende işletmelerin tamamının bu madde kapsamında faaliyette bulunmasına bağlıdır.

(3) Sürekli indirimli satışa konu mallar ile bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ortak kullanım alanları

MADDE 12 – (1) Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza ve diğer ticari işletmeler 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanunu ve ilgili mevzuata göre müşterileri için otopark alanı oluşturmakla yükümlüdür.

(2) Alışveriş merkezlerinde, satış alanının en az binde beşine tekabül eden alanın sosyo-kültürel etkinliklerin düzenlenmesi amacıyla ayrılması zorunludur. Bakanlık, bu oranı bir katına kadar artırmaya veya yarısına kadar azaltmaya yetkilidir.

(3) Alışveriş merkezlerinde, acil tıbbi müdahale ünitesi, ibadethane, bebek bakım odası, çocuk oyun alanı gibi ortak kullanım alanları oluşturulur.

(4) Ortak kullanım alanlarının oluşturulmasında engelliler ile yaşlı ve çocukların ihtiyaçları dikkate alınır.

(5) Bu madde uyarınca oluşturulacak ortak kullanım alanları ile bunların niteliklerine, bu alanlara ilişkin ortak giderlere ve bunlara katılıma, giderlere katılanların bilgilendirilmesine ve bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Yer ve raf tahsisi

MADDE 13 – (1) Alışveriş merkezlerinde, esnaf ve sanatkâr işletmecilerine rayiç bedel üzerinden kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az yüzde beşi oranında yer ayrılır. Bu yerler, esnaf ve sanatkâr işletmecilerinden yeteri kadar talep olmaması veya boşalan yerlerin doldurulamaması hâlinde diğer talep sahiplerine de kiralanabilir.

(2) Alışveriş merkezlerinde; geleneksel, kültürel veya sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiraya verilmek üzere, toplam satış alanının en az binde ikisi oranında yer ayrılır. Bu yerlerin kira bedeli, rayiç bedelinin dörtte birinden fazla olamaz. Söz konusu meslekler, ilgili üst meslek kuruluşunun görüşü alınarak Bakanlıkça belirlenir ve ilan edilir.

(3) Hızlı tüketim mallarının satışının yapıldığı büyük mağaza ve zincir mağazalarda, satış alanlarının en az yüzde birine tekabül edecek şekilde raf alanı, mağazanın bulunduğu ilde üretilmesi kaydıyla coğrafi işaretli olarak tescil edilen veya coğrafi işaretli olarak tescil edilmemiş olsa bile meslek kuruluşlarının uygun görüşü alınarak ticaret il müdürlüklerince belirlenen yöresel ürünlerin satışına ayrılır. Yöresel ürünlerle doldurulamayan raf alanları, diğer ürünlerin satışı amacıyla kullanılabilir.

(4) Bu maddenin uygulamasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.

Çalışma saatleri

MADDE 14 – (1) Mesleğe, mevsime ve turizme özgü şartlar ve benzeri hususlar gözetilerek, perakende işletmelerin bir kısmının veya tamamının çalışma saatleri, meslek kuruluşlarının müşterek teklifi üzerine büyükşehir belediyesi bulunan yerlerde büyükşehir belediye encümenince, diğer yerlerde ise belediye encümenince belirlenebilir. Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin çalışma saatlerinin belirlenmesinde, meslek kuruluşunca ilgili esnaf ve sanatkâr odasının görüşü alınır.

(2) Üst meslek kuruluşlarının ve Türkiye Belediyeler Birliğinin müşterek teklifi üzerine, faaliyet kollarına göre perakende işletmelerinin çalışma saatlerinin bölge veya ülke düzeyinde belirlenmesine ilişkin Bakanlık yetkisi saklıdır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Tedarik ve Dağıtım Kooperatifleri, Perakendeciler Konseyi

Tedarik ve dağıtım kooperatifleri

MADDE 15 – (1) Esnaf ve sanatkâr işletmelerince satışa sunulan malların etkin bir şekilde piyasadan temini amacıyla tedarik ve dağıtım kooperatifleri kurulabilir. Bu kooperatiflerin kuruluşu ve anasözleşme değişikliği Bakanlık iznine tâbidir.

(2) Kooperatif ortaklarının en az iki yıldır kesintisiz olarak 5362 sayılı Kanuna tabi odalara kayıtlı olması şarttır. Bakanlık; bu kooperatiflerin ortaklık şartlarını, kuruluşunda aranacak asgari sermaye miktarını ve ortak sayısını belirlemeye, örnek anasözleşmelerini düzenlemeye, güvenli, açık ve istikrarlı bir şekilde faaliyet göstermelerine ilişkin düzenlemeler yapmaya yetkilidir.

(3) 5362 sayılı Kanuna tabi esnaf ve sanatkârlar meslek kuruluşlarının yönetim ve denetim kurulu üyeleri, görev yaptıkları sürece, bu madde kapsamında kurulmuş olan kooperatiflerin yönetim ve denetim kurullarında görev alamazlar.

Perakendeciler konseyi

MADDE 16 – (1) Perakende ticaretin bu Kanunun amacına uygun olarak yapılmasının sağlanması hususunda karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak, sektöre yönelik politika oluşturulmasına katkı sağlamak, sorunları tespit etmek, alınacak önlemleri belirlemek ve ilgili kurum ve kuruluşlar arasında işbirliğini sağlamak üzere Bakanlığın koordinatörlüğünde

Perakendeciler Konseyi oluşturulur. Konseyin sekretarya hizmetleri Bakanlığın ilgili genel müdürlüğü tarafından yürütülür.

(2) Perakendeciler Konseyinin kuruluşu ve çalışmasına ilişkin giderler ile harcırah giderleri ve sair harcamalar Bakanlık bütçesine konulan ödenekten karşılanır.

(3) Perakendeciler Konseyinin üyeleri, çalışma usul ve esasları ile diğer hususlar yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Görev ve Yetkiler, Denetim ve Ceza

Görev ve yetkiler

MADDE 17 – (1) Bakanlık;

a) Perakende sektörünün ve perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmaya,

b) Faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin bir kısmını bu Kanunun kapsamı dışında tutmaya,

c) Perakende ticarete uygulanacak davranış kurallarını belirlemeye ve bu alandaki mesleklerin icrasına yönelik her türlü hususu düzenlemeye,

ç) İstatistikî bilgileri derlemeye ve yayımlamaya,

d) Bu Kanunda öngörülen yönetmelikleri çıkarmaya,

e) Bu Kanunun uygulamasıyla ilgili olarak ikincil düzenlemeler yapmaya, her türlü idari tedbiri almaya,

görevli ve yetkilidir.

(2) Bakanlar Kurulu;

a) Bakanlığın teklifi üzerine, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişinde, işletme sayısı ve bunların birbirlerine yakınlığı, ulaşım imkânları, işletmelerin çevreye, altyapıya ve trafiğe getireceği yükler ile can ve mal güvenliği riski gibi ekonomik, sosyal, demografik ve çevresel faktörler açısından gözetilecek kriterleri belirlemeye,

b) İçişleri Bakanlığının teklifi ve Bakanlığın uygun görüşü üzerine, 3572 sayılı Kanunda belirtilen diğer müesseselerin izin süreçlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye ve bu hususa ilişkin usul ve esasları bir yönetmelikle düzenlemeye,

yetkilidir.

Denetim

MADDE 18 – (1) Bakanlık, perakende işletmeler ile diğer gerçek ve tüzel kişiler nezdinde bu Kanunun uygulanmasıyla ilgili olarak her türlü denetimi yapmaya yetkilidir.

(2) Yetkili idareler, yetki alanlarıyla sınırlı olmak kaydıyla, bu Kanun ve ilgili mevzuat hükümleri ile Bakanlık düzenlemeleri çerçevesinde perakende işletmeler nezdinde gerekli denetim ve uygulamaları yapmakla görevli ve yetkilidir.

(3) Birinci fıkrada belirtilen kişiler, yapılan denetimler sonucunda Bakanlıkça verilen talimatlara uymak zorundadır.

(4) Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

Ceza hükümleri

MADDE 19 – (1) Diğer kanunlara göre daha ağır bir cezayı gerektirmediği takdirde, bu Kanunun;

a) 5 inci maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket edenler ile aynı maddenin dokuzuncu fıkrasına göre işyeri açma ve çalışma ruhsatını yeniletmeyenlere iki bin Türk Lirası,

b) 7 inci maddesine aykırı hareket eden büyük mağaza, zincir mağaza ile bayi ve özel yetkili işletmelere her bir aykırılık için on bin Türk Lirası,

c) 9 uncu maddesi ile 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasına aykırı hareket eden büyük mağaza ve zincir mağazalara on bin Türk Lirası,

ç) 10 uncu maddenin birinci fıkrası ile 11 inci maddesine aykırı hareket edenlere beş bin Türk Lirası,

d) 12 nci maddesi ile 13 üncü maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına aykırı hareket eden alışveriş merkezlerine yirmi bin Türk Lirası,

e) 14 üncü maddesine göre belirlenen çalışma saatlerine aykırı hareket edenlere iki bin Türk Lirası,

f) 17 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) bendine göre belirlenen davranış kuralları ve yönetmelikle belirlenen diğer kurallara aykırı hareket edenlere üç bin Türk Lirası,

g) 18 inci maddesinin üçüncü fıkrasına uygun hareket etmeyenler ve bu Kanun çerçevesinde Bakanlıkça alınan tedbirlere ve verilen talimatlara uymayanlar ile denetime yetkili olanlarca istenilen defter, kayıt, belge ve bunlara ilişkin bilgileri vermeyenlere veya eksik verenerle ya da denetim elemanlarının görevlerini yapmalarını engelleyenlere iki bin Türk Lirası,

idari para cezası verilir.

(2) Bu Kanununun 5 inci maddesinin üçüncü ve dokuzuncu fıkralarına aykırı hareket edenlere birinci fıkranın (a) bendinde öngörülen idari para cezasının yanı sıra yetkili idarelerce işyeri kapatma cezası verilir.

(3) Birinci fıkranın (a), (ç), (e), (f) ve (g) bentlerinde öngörülen cezalar; büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletme tarafından işlenmesi halinde beş kat, alışveriş merkezi tarafından işlenmesi halinde ise on kat artırılarak uygulanır.

(4) Bu maddenin birinci fıkrasının (g) bendinde öngörülen idari para cezalarını Bakanlık, diğer idari para cezalarını ise doğrudan veya Bakanlığın talebi üzerine yetkili idareler uygulamaya yetkilidir. İdari para cezası uygulama yetkisi Bakanlıkta ilgili genel müdürlüğe devredilebilir.

(5) Bu maddede belirtilen idari para cezalarının verilmesini gerektirir fiilin bir takvim yılı içinde tekrarı halinde, her bir tekrar için iki katı idari para cezası uygulanır.

(6) İdari para cezalarına ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Son Hükümler

Değiştirilen hükümler

MADDE 20 – (1) 3/5/1985 tarihli ve 3194 sayılı İmar Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrasının sonuna “Büyükşehirlerde, alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı ve yapı kullanma izin belgesi vermeye büyükşehir belediyeleri yetkilidir.” cümlesi, birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Alışveriş merkezi projesi için yapı ruhsatı verilirken, o yerdeki ticaret veya ticaret ve sanayi odası ile esnaf ve sanatkârlar odaları birliğinin görüşü ile Bakanlar Kurulunca bunların açılışına yönelik belirlenen kriterler dikkate alınır.”

(2) 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununun 30 uncu maddesinin ikinci fıkrasında geçen “, meslek odaları ise işyeri sahibi olarak üye kaydı yaptıracaklardan,” ibaresi “veya o işyerinde ustalık gerektiren işleri yapacaklardan” şeklinde değiştirilmiştir.

(3) 3572 sayılı Kanunun; 1 inci maddesindeki “amacı,” ibaresinden sonra gelmek üzere “ticaret,” ibaresi eklenmiş, 3 üncü maddesinin birinci fıkrasının (c) bendinin (ca) alt bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve (c) bendinden sonra gelmek üzere (d) bendi eklenmiştir.

“ca) Gıda ile ilgili olanlar dâhil 1 inci sınıf gayrisihhi müesseseler ile alışveriş merkezleri için büyükşehir belediye başkanlığı”

“d) Bakanlar Kurulunca faaliyet konusu veya kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin belirlenen kriterlere uygun olmak.”

(4) 18/5/2004 tarihli ve 5174 sayılı Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği ile Odalar ve Borsalar Kanununun 102 nci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“MADDE 102 – Odaya kayıt sırasında, ticaret siciline kayıtlı olanlardan 5/6/1986 tarihli ve 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.”

(5) 5362 sayılı Kanunun 68 inci maddesinin birinci fıkrasının son cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Sicil ve oda tarafından, esnaf ve sanatkârlardan kayıt sırasında 3308 sayılı Meslekî Eğitim Kanununda öngörülen ustalık belgesi istenmez.”

(6) 3/6/2011 tarihli ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 9 uncu maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen “Merkezi Sicil Kayıt Sistemini kurmak, işletmek ve bu sistemin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmaları yürütmek.” ibaresi madde metninden çıkartılmış, (f) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, maddeye aşağıdaki bentler eklenmiş ve takip eden bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“f) Elektronik ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, bu konuda mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, elektronik ticaretin gelişimine ilişkin çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.”

“g) Esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetlerini ilgilendiren hususlarda ilgili Genel Müdürlükle işbirliği içinde hareket etmek suretiyle perakende ticarete yönelik düzenlemeler yapmak, perakende ticarete ilişkin mevzuatla verilen görevleri yerine getirmek, perakende sektörünün sağlıklı bir şekilde büyümesi ve gelişmesine yönelik çalışmalar yapmak ve gerekli tedbirleri almak.

ğ) Yurt içi fuar, sergi ve panayirlara yönelik düzenlemeler yapmak.

h) Merkezi Sicil Kayıt Sistemini, Hal Kayıt Sistemini ve Perakende Bilgi Sistemini kurmak, işletmek, bu sistemlerin diğer kurum ve kuruluşlar nezdinde tutulan kayıt sistemleriyle bağlanmasına ilişkin çalışmalar yapmak ve gerektiğinde bu sistemleri diğer kurum ve kuruluşların erişimine açmak ve bu sistemlerce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak.”

(7) 640 sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin 12 nci maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde geçen “bilgi sistemi oluşturmak” ibaresinden sonra gelmek üzere “ve bu sistemce üretilen istatistiki bilgileri derlemek ve yayımlamak.” ibaresi, (c) bendinden sonra gelmek üzere de aşağıdaki bent eklenmiş ve diğer bentler buna göre teselsül ettirilmiştir.

“ç) Perakende ticarete ilişkin mevzuat çerçevesinde esnaf ve sanatkâr işletmelerinin ticari faaliyetine yönelik çalışmalar ve düzenlemeler yapmak ve gerekli tedbirleri almak.”

Kadro ihdası

MADDE 21 – (1) Ekli listede yer alan kadrolar ihdas edilerek 13/12/1983 tarihli ve 190 sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin eki (I) sayılı cetvelin Gümrük ve Ticaret Bakanlığına ait bölüme eklenmiştir.

Yürürlükten kaldırılan ve uygulanmayacak hükümler

MADDE 22 – (1) 3572 sayılı Kanunun 5 inci maddesinin üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

(2) 3572 sayılı Kanunun bu Kanuna aykırı hükümleri uygulanmaz.

(3) 2/1/1924 tarihli ve 394 sayılı Hafta Tatili Hakkında Kanun hükümleri, perakende işletmeler hakkında uygulanmaz.

Geçici hükümler

GEÇİCİ MADDE 1 – (1) PERBİS kuruluncaya kadar, perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçiş işlemleri 3572 sayılı Kanuna ve ikincil mevzuatına göre yürütülür.

(2) İşyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi sürecinde yer alan yetkili idareler ve ilgili diğer kurum ve kuruluşlar; Bakanlığın koordinasyonunda, teknik ve personel altyapıları ile gerekli diğer hususları PERBİS kuruluncaya kadar tamamlayarak bilgi sistemlerini PERBİS'le uyumlu hale getirir.

(3) Perakende işletmelere ait gerekli bütün bilgiler, kurulmasından itibaren en geç bir yıl içerisinde Bakanlığın koordinasyonunda yetkili idare tarafından PERBİS'e aktarılır. Bakanlık, bu süreyi birer yılı geçmemek üzere en fazla iki defa uzatmaya yetkilidir.

(4) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarih itibarıyla yapı ruhsatı almış olmakla birlikte işyeri açma ve çalışma ruhsatı almamış olan alışveriş merkezleri hakkında Kanunun 20 nci maddesinin birinci fıkrası hükmü uygulanmaz.

(5) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce perakende işletmelerin almış olduğu işyeri açma ve çalışma ruhsatları geçerliliğini korur.

(6) Sürekli indirimli satış yapan perakende işletmeler bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren iki yıl içinde durumlarını Kanunun 11 inci maddesine uygun hale getirir.

(7) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce işyeri açma ve çalışma ruhsatı almış olan alışveriş merkezlerinde, 12 nci maddede öngörülen ortak kullanım alanları, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde oluşturulur.

(8) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezlerinde boşalan satış alanları 13 üncü maddenin birinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar esnaf ve sanatkâr işletmelerine öncelik verilmek suretiyle kiralanır.

(9) Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren, alışveriş merkezlerinde boşalan satış alanları 13 üncü maddenin ikinci fıkrasında belirtilen orana ulaşılan kadar geleneksel, kültürel ve sanatsal değeri olan kaybolmaya yüz tutmuş meslekleri icra edenlere kiralanır.

(10) Bu Kanunun 13 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında büyük mağaza ve zincir mağazalarda yöresel ürünler için öngörülen raf tahsisi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılır.

(11) Bu Kanunda belirtilen yönetmelikler, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde Bakanlıkça çıkarılır.

Yürürlük

MADDE 23 – (1) Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 24 – (1) Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

LİSTE

KURUMU : GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
TEŞKİLATI: MERKEZ

İHDASI UYGUN GÖRÜLEN KADROLARIN

<u>SINIFI</u>	<u>UNVANI</u>	<u>DERECESİ</u>	<u>SERBEST KADRO ADEDİ</u>	<u>TUTULAN KADRO ADEDİ</u>	<u>TOPLAM</u>
GİH	Genel Müdür Yardımcısı	1	1	-	1
GİH	Daire Başkanı	1	2	-	2
GİH	Gümrük ve Ticaret Uzmanı Yardımcısı	9	10	-	10
GİH	Gümrük ve Ticaret Uzmanı Yardımcısı	8	10	-	10
	TOPLAM	23			

PERAKENDE TİCARETİN DÜZENLENMESİ HAKKINDA KANUN TASARISI TASLAĞI

GENEL GEREKÇE

Ülkemizde, 2000'li yılların başından itibaren hızlı bir gelişim seyri izleyen perakende sektöründe alışveriş merkezi, büyük mağaza ve zincir mağaza sayılarının artışıyla organize perakendeciliğe doğru yaşanan dönüşüm süreci, bir yandan ülke ekonomisine katkı sağlarken; diğer yandan da birtakım ekonomik, sosyal ve çevresel sorunlara neden olmuştur. İşletmelerin açılışında standardı bulunmayan karmaşık işlemler ile ödemelerde gecikmeler, markalaşamama ve haksız rekabet yaratan uygulamalar bu sorunların başında gelmektedir.

Ayrıca yaşanan gelişmeler, perakende sektöründe faaliyet gösteren ve bu sektörde geleneksel kesim olarak nitelendirilen esnaf ve sanatkâr işletmeleri ile küçük ölçekli ticari işletmeler için pazar kaybı ve piyasada tutunma sorunlarını da beraberinde getirmiştir.

Serbest piyasa ve rekabet ilkelerinden vazgeçilmeden ve tüketici tercihleri de gözetilerek, yaşanan bu sorunların giderilmesi ve perakende işletmelerin dengeli bir şekilde büyüme ve gelişmesinin sağlanması, bu Tasarının hazırlanmasındaki temel hareket noktasını oluşturmuştur.

TÜİK verilerine göre, perakende ticaret sektörü 2011 yılsonu itibarıyla 343 milyar TL tutarında bir ciroya ulaşmıştır. Perakende sektöründe ulaşılan bu büyüklüğe rağmen, sektörde kullanılan kavramların yasal bir niteliğinin bulunmaması ve bunun da uygulamada kavram karmaşasına neden olması Tasarının hazırlanmasında bir diğer hareket noktasını teşkil etmiştir.

Öte yandan, son yıllarda yaşanan küresel ekonomik krizle birlikte azalan dış talep, büyük ölçüde iç taleple dengelenmiş ve perakende sektörü bu dengeyi sağlamada önemli rol üstlenmiştir. Bununla birlikte, Ülkemiz ekonomisi için önem arz eden bu sektörde, yeterli ve güvenilir veri temininde güçlükler yaşanmaktadır. Bu durum, sektöre yönelik doğru politika üretilmesini de zorlaştırmaktadır. Sektöre yönelik sağlıklı, güvenilir ve güncel verilerin oluşturulmasına imkân sağlanması, Tasarının hazırlanış amaçları arasında yer almıştır.

Bunun yanı sıra, perakende ticaretinin yasal altyapısının oluşturulması, uzun süreden beri kalkınma planları ve orta vadeli programlarda yer alması, Tasarının hazırlanmasında önemli bir etken olarak karşımıza çıkmaktadır.

Perakende sektörünü düzenleyen diğer ülke uygulamalarına bakıldığında, esas olarak iki yaklaşımın söz konusu olduğu görülmektedir. Bunlardan biri, sektörün bütün yönlerinin özel bir düzenlemeye konu edilmesi; diğeri ise, sektörle ilgili unsurların genel olarak farklı mevzuatlarda ele alınmasıdır. Şu ana kadar, ülkemizde ikinci yaklaşımın kısmi olarak benimsendiği görülmekle birlikte, mevcut düzenlemelerin perakende sektörünün sorunlarını çözmede yetersiz kaldığı gözlemlenmektedir. Nitekim bu durum, sektörde yer alan aktörler tarafından da sürekli dile getirilmekte ve sektöre yönelik özel bir düzenleme yapılması ihtiyacı vurgulanmaktadır.

Sektörün hukuki altyapısını oluşturmayı hedefleyen bu Tasarıda, hem organize hem de geleneksel kesime yönelik düzenlemelere yer verilmiştir. Böylece, sektörde yaşanan sorunların bütüncül bir bakışla çözüme kavuşturulması amaçlanmıştır. Tasarıyla, perakende işletmelerin

sınıflandırılabilmesini sağlayacak tanımlamalara gidilmiş, bu çerçevede alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza gibi kavramlara yer verilmiş, yine sektörde sıklıkla kullanılan ancak mevzuatta yer almayan franchise işletme, bayi işletme, özel markalı ürün, alışveriş festivali gibi bazı kavramlar tanımlanarak yasal bir dayanağa kavuşturulmuştur.

Tasarıyla getirilen en önemli yenilik perakende işletmelerin açılış, faaliyete geçiş ve kapanış sürecine ilişkindir. Açılış ve faaliyete geçiş işlemlerinin bir bilgi sistemi oluşturulması suretiyle basitleştirilmesi ve başvuruların bu sistem üzerinden tek bir mercie yapılması, böylelikle işlemlerin adeta tek bir kapıdan yürütülmesi öngörülmüştür. Sistem sayesinde işyeri açılış, faaliyete geçiş ve kapanış süreçlerinde bir belgenin ikinci kez istenmeyerek bürokrasinin azaltılması hedeflenmiştir. Bu hedefe ulaşılması amacıyla, işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesine ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümleriyle uyumlu çalışacak bir sistem tasarlanmıştır. Böylece, açılış ve faaliyetteki bürokratik işlem ve süreçler kısaltılarak hem ilgili kurum ve kuruluşlar hem de perakende işletmeler için maliyetlerin en aza indirildiği bir mekanizmanın kurulması hedeflenmiştir.

Ayrıca Tasarıda perakende ticaretin belirli standartlarda yapılmasını ve haksız rekabetin önlenmesini sağlamak amacıyla üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler arasındaki alım satım sözleşmeleri ile bu sözleşmelerden kaynaklanan ödemelerin süreleri, perakende işletmelere yönelik prim ve bedel talepleri, mağaza markalı ürün satışları, kampanyalı ve sürekli indirimli satışlar ile alışveriş festivalleri, alışveriş merkezlerindeki ortak kullanım alanları ve perakende işletmelerdeki yer ve raf tahsisleri ile çalışma saatlerine ilişkin birtakım ilke ve kurallar düzenlenmiştir. Son olarak, ustalık belgesinde olduğu gibi mevzuat kaynaklı sorunların giderilmesine yönelik adım atılmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Maddeyle, Kanunun amacı ortaya konulmuştur.

Madde 2- Maddeyle, Kanunun kapsamı belirlenmiştir.

Madde 3- Sektörde kullanılan terimler tanımlanarak terim birlikteliği sağlanmıştır. Alışveriş merkezi, büyük mağaza, zincir mağaza, özel yetkili (franchise) işletme, bayi işletme, mağaza markalı (özel markalı) ürün gibi literatürde ve sektörde sık kullanılan bazı kavramlar bir hukuk metninde ilk kez tanımlanmıştır.

Alışveriş merkezinin tanımı, alışveriş merkezleriyle benzer özellikler gösteren ve bünyesinde birden fazla perakende işletmenin bulunduğu çarşı, iş hanı ve pasaj gibi yapıların kapsam dışında tutulmasını sağlayacak şekilde yapılmıştır.

Perakende işletmelerin tanımlarında yer alan satış alanı büyüklüğü ile mağaza sayısı gibi nicel ölçütler, dünya uygulamaları ile Ülkemiz koşulları dikkate alınarak belirlenmiştir.

Ayrıca satış alanının tanımı, alışveriş merkezlerinde ortak kullanım alanlarında yer alıp da satış hizmetinin verildiği büfe (kiosk) ve stant gibi birimleri de kapsayacak şekilde yapılmıştır.

Madde 4- Perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişi ile kapanışına ilişkin başvuruların tek bir mercie yapılması ve sonuçlandırılması, perakende işletmelere yönelik veri tabanının oluşturulması ve bilgi paylaşımının sağlanması amacıyla, Bakanlık bünyesinde PERBİS adı altında bir sistemin kurulması öngörülmektedir.

Madde 5- Ülkemizde perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin izin süreci, ayrı ayrı birçok mercie başvurulmasını ve izin alınmasını, hatta aynı belgelerin birden fazla kurum veya kuruluşa verilmesini gerektiren uzun ve bürokrasi yoğun bir süreçtir. Ticari hayatın dinamik yapısı dikkate alındığında, bu süreçlerin kısaltılması ve basitleştirilmesi gerektiği açıktır. Maddede, bu yönde düzenlemeler yapılmakta, işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin başvuruların Gümrük ve Ticaret Bakanlığı bünyesinde kurulacak PERBİS üzerinden belediye veya il özel idarelerine yapılması ve sonuçlandırılması öngörülmektedir.

Perakende işletmeler hâlihazırda esasen 3572, 5216, 5302 ve 5393 sayılı Kanunlar çerçevesinde belediyeler ve il özel idarelerinin izniyle açılmakta ve faaliyete geçmektedir. Madde ile bu usulün korunması ve buna ilaveten, işyeri açılış sürecini kolaylaştırmak ve yeknesaklığı sağlamak amacıyla, mevcut uygulamadan farklı olarak açılış ve faaliyete geçiş iznini temsil eden işyeri açma ve çalışma ruhsatının, işyeri açılış sürecinde yer alan bütün kurum ve kuruluşlarca yapılacak işlemleri kapsayacak şekilde PERBİS üzerinden verilmesi öngörülmüştür.

Madde 6- Üretici veya tedarikçiler ile perakende işletmeler arasında akdedilecek sözleşmelerde, sözleşme serbestisi ilkesi esas olarak benimsenmekle birlikte, tarafların haklarının korunması ve yükümlülüklerinin belirlenmesi amacıyla Bakanlığa, lüzumlu hallerde sözleşmelerde bulunması gerekli asgarî hususları belirleme yetkisi tanınmaktadır.

Madde 7- Maddede, organize perakende kesiminde yer alan büyük mağaza, zincir mağaza, bayi işletme ve özel yetkili işletmelerin sahip oldukları yüksek pazar payına ve bu paya bağlı piyasa gücüne dayanarak, mal temin ettikleri üretici ve tedarikçilere keyfi olarak yansıttıkları mağaza açılışı, banka ve kredi kartı katılım bedeli gibi prim ve bedellerin önüne geçilmesi amaçlanmaktadır. Bununla beraber, raf, anons ve reklam bedeli gibi prim ve bedellerin de belirli kurallar dâhilinde talep edilmesine yönelik olarak; "talebi doğrudan etkileyip etkilememe durumu" ile "sözleşmede kararlaştırılan hususlar" dikkate alınarak üretici ve tedarikçilerin mağduriyetlerini gidermeye yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 8- Maddede, alım satım işlemlerinden kaynaklı ödemelerin kural olarak sözleşmede belirtilen sürede yapılması benimsenmekte, bununla birlikte hızlı tüketim mallarının özelliği, niteliği, üretici veya tedarikçinin tarımsal ya da hayvansal ürün üreticisi yahut küçük veya orta ölçekli işletme olması göz önünde bulundurularak bunlar için azami ödeme süresi belirlenmektedir.

Madde 9- Maddede, yurt içinde üretilen ve hızlı tüketim malı niteliği taşıyan mağaza markalı ürünler aracılığıyla, üreticilerin markalarının tanınırlığını artırıcı ve yeni markaların oluşturulmasına imkân sağlayıcı bazı tedbirlere yer verilmektedir.

Madde 10- Maddeyle, tüketiciye yönelik haksız uygulamaların önüne geçilmesini teminen, kampanyalı satışların 6502 sayılı Kanunda yer alan usul ve esaslar dâhilinde gerçekleştirilmesi öngörülmektedir. Ayrıca bazı perakende işletmeler, tasfiye, kapatma, işyeri değişikliği söz konusu olmamasına rağmen, bu gerekçeleri kullanarak aldatıcı ticari faaliyetlerde bulunmakta ve bu durum işletmeler arası haksız rekabete neden olduğu gibi tüketici mağduriyetlerine de yol açabilmektedir. Bu tür olumsuzlukların önlenmesi amacıyla maddede düzenleme yapılmaktadır.

Ayrıca maddede, bazı kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşu ve belediyeler tarafından düzenlenmekte olan alışveriş festivallerinin yasal bir dayanağa kavuşturulması ve bu festivallerin belirli kurallar dâhilinde yapılması amaçlanmaktadır.

Madde 11- Hâlihazırda perakende işletmeler seri sonu, sezon sonu, ihraç fazlası, kusurlu vb. malları outlet mağaza veya fabrika satış mağazası adı altında sürekli olarak indirimli fiyattan satabilmektedir. Ancak, bu tür işletmelerde outlet veya fabrika çıkış fiyatıyla satılan ürünler olduğu gibi piyasa fiyatıyla satılan diğer nitelikteki ürünler de bulunabilmektedir. Bu durum, hem "outlet" ya da "fabrika fiyatından satış" algısıyla hareket eden tüketicinin aldatılmasına hem de işletmeler arası haksız rekabete neden olabilmektedir.

Bahse konu olumsuzlukların giderilmesi amacıyla, "outlet" veya "fabrika çıkış fiyatı" adı altında sürekli olarak indirimli satışa konu olabilecek malların belirlenmesine ve söz konusu satışların yalnızca bu satış türünde faaliyette bulunulması kaydıyla yapılabilmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, alışveriş merkezlerinin bu satış türünü belirten ibare ya da ibareleri kullanabilmeleri, içerisinde yer alan perakende işletmelerin tamamının bu satış türünde faaliyette bulunmasına bağlı kılınmaktadır.

Madde 12- Yapılan düzenleme ile özellikle çok sayıda kişiye hitap eden alışveriş merkezlerinde bireysel ve sosyal ihtiyaçları karşılayan ve sosyo-kültürel etkinliklere imkân sağlayan belirli niteliklere sahip ortak kullanım alanlarının oluşturulması öngörülmektedir.

Madde 13- Maddede, serbest piyasa ilkelerinden vazgeçmeden, alışveriş merkezlerinde daha fazla sayıda esnaf ve sanatkârın faaliyet gösterebilmesini sağlayacak kurallar öngörülmekte, ayrıca kaybolmaya yüz tutmuş mesleklerin yaşatılmasına yönelik bazı tedbirler alınmakta, ayrıca yerli üreticiyi desteklemek amacıyla yöresel ürünlerin organize perakende işletmelerde satışına yönelik düzenlemelere yer verilmektedir.

Madde 14- Perakende işletmelerin günlük çalışma saatleri, buldukları bölgenin nüfus, iklim, coğrafi ve benzeri özelliklerine bağlı olarak farklılık arz edebilmektedir. Bu durum, perakende işletmelerin çalışma saatlerinin belirlenmesinde bazı hallerde yerel unsurların dikkate alınması gerekliliğini ortaya çıkarmaktadır. Maddede çalışma saatlerine ilişkin genel hükümler saklı kalmak kaydıyla, gerekli şartların varlığı halinde perakende işletmelerin çalışma saatlerinin yerel birimlerce belirlenmesine yönelik düzenleme yapılmaktadır. Bunun yanında, bölge veya ülke düzeyinde uygulama birliğinin sağlanması gereken durumlarda, ilgili kurum ve kuruluşların müşterek teklifi üzerine Bakanlığa çalışma saatlerini belirleme yetkisi tanınmaktadır.

Madde 15- Organize perakende işletmeler, üretici ve tedarikçilerden büyük miktarlarda alımlar yaparak tedarik maliyetlerini önemli ölçüde azaltabilirken, bu durum yapısı gereği esnaf ve sanatkâr işletmeleri bakımından daha zor olmaktadır. Bu da, esnaf ve sanatkâr işletmelerinin organize perakende işletmelerine kıyasla mal ve hizmetleri daha yüksek fiyatla satışa sunmalarına neden olmaktadır. Madde ile sayıları bir buçuk milyonu bulan esnaf ve sanatkâr işletmelerinin, mal tedarikini etkin bir organizasyon yapısı altında gerçekleştirmelerini sağlayacak düzenlemelere yer verilmektedir.

Madde 16- Maddede, karşılıklı bilgi ve görüş alışverişinde bulunmak ve sektöre yönelik politika oluşturulmasına katkı sağlamak amacıyla, Gümrük ve Ticaret Bakanlığının koordinatörlüğünde ilgili kurum ve kuruluşların katılımıyla Perakendeciler Konseyinin oluşturulması öngörülmektedir.

Madde 17- Maddede, Gümrük ve Ticaret Bakanlığı ile Bakanlar Kurulunun, Kanunun uygulanması ile ilgili görev ve yetkileri düzenlenmektedir.

Bakanlığın, faaliyet konusu ve kollarına göre perakende işletmelerin bir kısmını Kanun kapsamı dışında tutmak, gayrimenkul ve ikinci el otomobil alım satımı gibi perakende ticaretindeki bazı mesleklerin icrasına yönelik hususları düzenlemek ve sektörde uygulanacak davranış kurallarını belirlemek gibi bazı yetkiler belirtilmektedir.

Bakanlar Kurulunun ise, gerektiğinde faaliyet konusu ve NACE Rev. 2 ekonomik faaliyet kodlamasına uygun faaliyet kollarına göre perakende işletmelerin açılış ve faaliyete geçişine ilişkin ölçütleri belirlemeye ve perakende işletmeler dışında kalan işletmelerin izin süreçlerinin PERBİS üzerinden gerçekleştirilmesine karar vermeye yetkili olduğu hükme bağlanmaktadır.

Madde 18- Maddede, Bakanlığın ve yetkili idarelerin Kanunun uygulanması ile ilgili denetim yetkisine ilişkin düzenlemelere yer verilmektedir.

Madde 19- Maddeyle, cezai yaptırıma bağlanmış eylemler ile bu eylemlere verilecek cezalar ve cezaları vermeye yetkili makamlar düzenlenmektedir.

Madde 20- Maddede, Kanunda öngörülen düzenlemelere paralel olarak 3572 sayılı İşyeri Açma ve Çalışma Ruhsatlarına Dair Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne

Dair Kanun, 3194 sayılı İmar Kanunu ve 640 sayılı Gümrük ve Ticaret Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede bazı değişiklikler yapılmakta, bunun yanında uygulamadaki sorunların giderilmesini teminen işyeri açma ve çalışma ruhsatı verilmesi sırasında istenilen ustalık belgesine ilişkin hüküm içeren bazı kanunlarda değişikliğe gidilmektedir.

Büyükşehirlerde kurulacak alışveriş merkezlerinin, kent bütünlüğü ve etkileyeceği alanın genişliği bakımından, büyükşehir belediyelerinin sorumluluğunda yürütülmesi gerektiği değerlendirildiğinden, büyükşehirlerde alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı, yapı kullanma izin belgesi ve işyeri açma ve çalışma ruhsatının anılan belediye tarafından verilmesini sağlayacak düzenleme öngörülmektedir. Ayrıca alışveriş merkezlerine yapı ruhsatı verilirken Bakanlar Kurulunca belirlenecek kriterlerin ve ilgili meslek kuruluşlarının görüşünün dikkate alınacağı da hükme bağlanmaktadır.

Madde 21- Madde ile Bakanlığa muhtelif unvan ve derecede kadro ihdas edilmektedir.

Madde 22- Kanunun yürürlüğe girmesiyle, yürürlükten kaldırılacak ve uygulanmayacak hükümler düzenlenmektedir.

Geçici Madde 1- Maddede, PERBİS'in kurulmasına, mevcut perakende işletmelerin durumuna, perakende işletmelere ilişkin bilgilerin PERBİS'e aktarılmasına, sürekli indirimli satış yapan perakende işletmelere, ortak kullanım alanları ve raf tahsisine ilişkin geçiş hükümlerine yer verilmektedir.

Madde 23- Yürürlük maddesidir.

Madde 24- Yürütme maddesidir.

